

תורת הבטחון

בטחון בשעת מלחמה

מובטח לו שלא ימצא נזק

בטחון בשעת מלחמה

התחזקות

בתקופה זו יש מלחמה בעולם, וכל אחד רוצה להתחזק באיזו מצווה או איזו מדה טובה שהיא, ובזכות יזכה להיות נשמר מכל רעות שבעולם, וגם יהיה הדבר לשמירה לכל עם ישראל בכל מקום שהם. כולנו רוצים לדעת במה להתחזק. והאמת היא שהתורה הקדושה עצמה אומרת לנו במה להתחזק.

התורה הקדושה נתנה לנו מצוה של "בטחון בהשי"ת", ושלא לירא מכל צרה שלא תהיה.

התורה נתנה לנו מצוה זו כשיוצאים למלחמה דכתיב (דברים כ, 6): "כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב עם רב ממך **לא תירא מהם** כי ה' אלקיך עמך המעלך מארץ מצרים. והיה כקרבתכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם. ואמר אלהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על איביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם. כי ה' אלקיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם" וגו'.

איסור "לא תירא מהם" בשעת מלחמה

וכתב על זה רבינו יונה (שערי משנה שער ג', אות ל"ז) וז"ל: "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם, **לא תירא מהם** (דברים ז, י"ד). כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך, **לא תירא מהם** (שם כ, 6). הוזהרנו בזה, **שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה**, כענין שנאמר (מלכים כ, 25): "אך קרוב ליראיו ישעו", וכן כתוב (ישעיה נ"א, 10): "מי את ותיראי מאנוש ימות", עכ"ל. א"כ חובת מצות הבטחון נלמדת ממה שאסרה התורה לירא כשיוצאים למלחמה. וכמו שיש איסור "לא תירא" בשעת מלחמה, כך יש איסור לירא בכל צרה שהיא. צריכים לבטוח בהשי"ת. [וכ"כ הבית הלוי (קו' הנטחון) להדיא עפ"י מש"כ הרמב"ם בספר המצוות (ל"ט נט)].

אמנם התורה הקדושה נתנה לנו מצוה מיוחדת זו בנוגע לשעת מלחמה, וממנה לומדים לכל שאר צרות, שיש איסור "לא תירא", שלא לירא מצרה.

הרמב"ם (פ"ז מה' מלכים הל' ט"ז) האריך בזה וכתב וז"ל: "מי האיש הירא ורך הלבב כמשמעו, שאין בלבו כח לעמוד בקשרי המלחמה, ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו בכפו **ולא יירא ולא יפחד** ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונם מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה, וכל המתחיל לחשוב ולהרהר במלחמה ומבהיל עצמו עובר בלא תעשה, שנאמר אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם, **ולא עוד אלא שכל דמי ישראל תלויין בצוארו, ואם לא נצח ולא עשה מלחמה בכל לבו ובכל נפשו, הרי זה כמי ששפך דמי הכל**, שנאמר ולא ימס את לבב אחיו כלבבו, והרי מפורש בקבלה ארור עושה מלאכת ה' רמיה וארור מונע חרבו מדם, וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד ותהיה כוונתו לקדש את השם בלבד, **מובטח לו שלא ימצא נזק ולא תגיעהו רעה**, ויבנה לו בית נכון בישראל ויזכה לו ולבניו עד עולם ויזכה לחיי העולם הבא, שנאמר כי עשה יעשה ה' לאדוני בית נאמן כי מלחמות ה' אדוני נלחם ורעה לא תמצא בך וגו' והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלקיך", עכ"ל.

דברים נוראים! מי שלוחם מלחמת ה', ומקוה על משען ישראל ואינו ירא כלל, **"מובטח לו"** שלא ימצא שום נזק ושום רעה!

כוחה של אמונה

ואם ישאל השואל, אינני צדיק גמור ואין בי מעשים טובים, וא"כ מי יאמר שהקב"ה יעזרני, לכאורה ההבטחה נוגעת רק לצדיקים גמורים, ולא למי שאין בידו מעשים טובים.

על זה התורה הקדושה עצמה מתרצת. דכתיב (דברים כ, 6): "כי תצא למלחמה על איבך וגו' והיה כקרבתכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם, ואמר אלהם **שמע ישראל** אתם קרבים היום למלחמה על איביכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם".

ודרשו חז"ל (סוטה 31): "ואמר אלהם שמע ישראל - מאי שנא שמע ישראל? אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל: **אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית - אי אתם נמסרין בידם**", ע"כ. מבואר בגמ', שבזכות "קריאת שמע", האויב נמסר בידינו.

אין עוד מלבדו

וביאר המהר"ל (סע): "וטעם הדבר כי זכות קריאת שמע מועיל להם לנצח, כי האחדות שהם מאמינים בו יתברך, בזה ישראל מנצחים את האומות, לפי שהם דבקים בכח אחד שהאחד מורה על שאין מבלעדו והכל אפס, ומאחר שאין מבלעדו נמצא כי הוא גובר", עכ"ל. מבואר שאפילו מי שאין לו אלא רק זכות קריאת שמע, דהיינו שמאמין באמונה שלימה ש"אין עוד מלבדו", זה גופא תהיה סיבה שינצח במלחמה. וידוע שזו הסגולה של הגר"ח מוואלוז'ין שמי שקובע בלבו ש"אין עוד מלבדו", ויש רק כח אחד בעולם, והשי"ת שליט על הכל – לא אפשר כלל להרע לו שום רע שבעולם.

ומ"מ מבואר בגמ', שאפילו אם אין לאדם שום זכות אחרת, אלא רק הכח של "שמע ישראל" – והיינו האמונה בה', יזכה להינצל מכל רעות שבעולם. ולא יהיה לאויב כח להרע לו.

סגולה נפלאה

זה מה שכתב הנפש החיים (שער ג', פרק י"ז) לבאר דברי הגמ', דר' חנינא "נפיש זכותיה", היינו שלא סמך על זכויותיו ותורתו ומעשיו הטובים, אלא רק משום שדיבק עצמו בקדושת מחשבתו לבעל הכחות כולם, אדון יחיד הממלא כל עלמין ואין שום מציאות של כח אחר כלל. לכן נכון לבו ובטוח שלא ישלטו עליו כשפים הנמשכים מכחות המרכבה הטמאה.

וכתב שזו סגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל, וז"ל: "כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלקים האמתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ב"ה. כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל", עכ"ל. דברים נוראים! יש יכולת ביד כל אחד לבטל כל רצונות אחרים, ולא יוכל שום רע לשלוט עליו, אם יקבע בדעתו שאין שום כח אחר, אלא הכל בהשגחת השי"ת, כך יזכה שלא ישלוט ולא יפגע בו שום רע, וינצל מכל צרה שבעולם!

מעשה נפלא:

בעל תשובה אחד החליט לקרב את חבריו ליהדות. הוא הזמין לערב הרצאות בביתו והגיש להם פלחי אבטיח.

כשיצא מהחדר, שמע אותם מתווכחים. הוא הטה אוזן ושמע כי הם מתלבטים מהי ברכת האבטיח. כנראה מפני הכבוד שרחשו לו, לא רצו לאכול בביתו ללא ברכה, על כן ניסה כל אחד לגלות את ידיעותיו בנידון.

"אבטיח הוא פרי", אמר אחד, "לכן מברכים עליו בורא פרי העץ".

"תלוי היכן מגדלים אותו", הניף אחר את ידו בביטול. "אבטיח גדל באדמה. ולכן מברכים עליו בורא פרי האדמה".

"ואני אומר", קם הנמרץ מכולם, "שמברכים עליו שהכל נהיה בדברו".

שאר החברים שתקו והמתינו לבעל הבית, שבוודאי יפתור את החידה. בשונו סיפרו לו מה הנידון, והוא הורה להם לברך "בורא פרי האדמה".

בשלב זה נראה כי העניינים שקטו, אך להפתעתם קם הבחור הנמרץ ואמר: "מברכים שהכל נהיה בדברו", ואני אומר לכם שזה עובד.

הכל הביטו בו בחוסר הבנה.

והצעיר המשיך: ברכתו "שהכל" ואספר לכם עובדה.

גויסתי לצבא במלחמת יום הכיפורים. הייתי בקבוצת טנקים שנלחמה במדבר סיני. הפלוגה מנתה עשרות טנקים, ועלינו הוטל לתקוף מוצב מצרי.

המשימה לא נראתה קשה מדי, אך משמים רצו אחרת. המצרים ירו ופגעו פגיעות מדויקות, ורוב הטנקים שלנו הושמדו.

כשראה מפקד הטנק שלי את המצב, צעק בייאוש: "אולי משהו יודע איזו תפילה, שנוכל להתפלל לבורא העולם שיושיענו מן התופת?"

שתקנו. אף אחד מאיתנו לא ידע, להוציא חייל אחד שענה בהיסוס כי מכיר הוא תפילה אחת, אך אינו בטוח שהיא מתאימה לזמן זה, והיא: ברכת "שהכל נהיה בדברו"!

למדנו את נוסח הברכה, וכשהיינו מוכנים לירות את הפגז, צעקנו יחד "ברוך אתה ה'... שהכל נהיה בדברו". ירינו והפגז פגע בדיוק במיכל הדלק של הטנק המצרי, והטנק עלה בלהבות והושמד.

'טנק מצרי נוסף מכוון אלינו את הקנה', צעק אחד החיילים. עמדנו לירות לעברו פגז נוסף, ושוב צעקנו "ברוך אתה ה'... שהכל נהיה בדברו". נס נוסף התרחש - עוד טנק מצרי נפגע והחל עולה בלהבות.

כך השמדנו טנק אחר טנק. לפני כל ירייה צעקנו "שהכל נהיה בדברו", ובכל פעם נדהמנו מחדש מהפגיעה המדויקת ומההצלחה הברורה. המשכנו כך עד שהשלמנו את המשימה בהצלחה!

סיים הלה: אם זה עובד על טנק, ברור שזה עובד גם על אבטיח!...

לימוד מהמעשה:

חזינן שהמאמין בה' זוכה שלא יינזק כלל. ברכת "שהכל נהיה בדברו", היא ביטוי של "אין עוד מלבדו", שכל מה שנעשה בהאי עלמא הוא לגמרי בהשגחת השי"ת, ואין שום כח אחר כלל וכלל. ומחמת כך כח, זכה לנצח, ולא נעשה להם שום היזק כלל. וזו הסגולה נפלאה!